

خلاصه جلسه هفتم

مذاکرات مجلس شورای ملی مورخه

روز پنجشنبه یازدهم ذی قعدة ۱۳۲۷

دو ساعت بفروب مانده روز مزبور حضرت اقدس آقای نایب السلطنه دامت عظمة در اطاق خاص مجلس تشریف آورده با حضور جمیع اصنام و علماء اعلام که دعوت شده بودند قسم یاد کرده و ورقه قسم نامه را امضاء فرمودند پس از قدری تنفس یکساعت بفروب مانده مجدداً مجلس با حضور پنججاه نفر نماینده علناً تشکیل شد بدو معاضد الملک صورت مجلس روز قبل را قرائت نمود و شاهزاده اسدالله میرزا اظهار داشت باید لواجیحی را که در مجلس تصدیق کرده اند از سایرین تجزیه نمود بنام تصحیح شده در مجلس قرائت شود بعد ذکاء الملک جوابی را که از طرف حضرت نایب السلطنه مشعر بر قبول سمت نیابت سلطنت رسیده بود قرائت نمود پس از آن لایحه استعفائی که از طرف آقایان سپهدار اعظم و سردار اسعد بمقام نیابت سلطنت عرض شده بود خوانده شد رئیس اظهار داشتند اگرچه این مسئله از وظیفه مجلس خارج است ولی چون حضرت نایب السلطنه استعفای آقایان مزبور را نپذیرفته و جناب سپهدار اعظم را بریاست الوزرائی و جناب سردار اسعد را بوزارت داخله ابقا داشته اند میخواستند حسن اعتماد نمایندگان ملت را نسبت به این دو نفر نیز مکشوف عموم داشته باشند باین مناسبت این مسئله در مجلس عنوان شد پس از قدری مذاکرات مجلس این حسن انتخاب را تأیید نمود بعد تلکرافات واصله از زنجان و تبریکات قرائت شد رئیس خلاصه مضمون تلکراف جهان شاهخان را که دال بر خدشگذاری او نسبت باوامر دولت و عدول او از تقلید ملاقرابانعلی بود بیان نمودند در خصوص تعیین کمیسیونهای مجلس مذاکره شد پس از مباحثات و مذاکرات لازم قرار شد که بعد از گذشتن چند ماده از نظامنامه داخلی مجلس که راجع به تعیین کمیسیونها است بموجب مواد آن نظامنامه شروع بانتخاب شود در مجلس نیمساعت از شب گذشته ختم گردیده جلسه آتیه بروزشنبه ۱۳ دو ساعت بفروب مانده اعلام شد

جلسه هشتم

صورت مذاکرات یوم شنبه سیزدهم

ذی قعدة ۱۳۲۷

مجلس چهار ساعت بعد از ظهر منتهی شد معاضد الملک - چون در صورت مجلس روز چهارشنبه بعضی ملاحظات شده بود تصحیح شد لازم است بنظر آقایان و کلا برسد اسدالله میرزا - بلندتر بخوانند (معاضد الملک خلاصه مذاکرات یوم چهارشنبه را قرائت کرد)

ادیب التجار - در صورت مجلس يك چیز

از قلم افتاده و آن اینستکه در متمم نطق بنده راجع بتشکر از مجاهدین قزوین از قلم افتاده و عرض کردم آنها در موقع انقلاب خیلی زحمت کشیدند و در این راه بدل مال و جان کردند زخمها شدند کشته شدند از آنها اسمی برده نشده است عرض دیگر آنکه آروز عرض کردم باز هم عرض میکنم اگر بنا شود مجلس اینطور در منتهی شود از کار عقب میافتیم

حسنعلیخان - این مطالب که در صورت مجلس

نوشته شده صحیح است ولی بعضی اسامی هم آن روز گفته شد آنها در صورت مجلس نبود

رئیس - بلی چون میدانید آنچه را که از طرف

هیئت رئیسه گفته شد و در آنها رای گرفته شد رسمیت دارد سایرین چندان رسمیت ندارد

(معاضد الملک خلاصه مذاکرات پنجشنبه یازدهم را قرائت کرد)

میرزا داودخان - میخواستم عرض بکنم

که در خلاصه مذاکرات آنچه بنده می بینم فقط عده و کلا را می نویسند و قانوناً باید اسامی قایمین را بنویسند تا روزنامه نویس ها هم بنویسند

رئیس - صحیح است

ذکاء الملک - بعضی تلکرافات تبریک رسیده

است که صورت آنها از این قرار است (از بم - عموم زردشتیان بم) (از رفسنجان - عموم زردشتیان رفسنجان) (از رشت - زردشتیان رشت) (از قم - زردشتیان قم) (از رفسنجان - رستم بن مرتضی قلیخان و کیل الملک) (از همدان - زردشتیان همدان) (از کاشان انجمن زردشتیان کاشان) (از دزفول - عزالمالک از بیرجند شوکت الملک از کرمانشاهان آقای ظهیرالدوله از کرمانشاهان حاج آقا علی اکبر مجتهد از ساوه مکتوب از انجمن ولایتی ساوه از اسلامبول مستعان الملک از آباده انجمن آباده از کردستان هیئت کارگران و جمعی از اهالی کردستان (در این وقت تلکراف ذیل را ذکاء الملک قرائت کرد)

از قصر بطهران توسط مجلس محترم عالی سایر بلاد توسط انجمنهای ایالتی و ولایتی خدمت عموم آقایان عظام علمای اعلام و قاطبه ملت ایران دامت ثانیاتهم کثرت سن و عدم معاشرت و عالم نبودن جناب آخوند ملاقرابانعلی زنجانى به مصالح و مفاسد مملکت و اجتماع اشرار و مفسدین وطن - فروش در اطراف ایشان موجب افشاش مملکت و اختلال اساس و مداخله اجانب و اهدام اسلام است و تفریق تمام مفسدین که دور ایشان گرفته اند بر اولیای دولت و قاطبه مسلمین واجب فوری و اتباع احکام و آراء منسوبه بایشان مطلقاً حرام است و اعتناء بآنها دشمنی بدین اسلام است اعاذ الله المسلمین عن ذلك

محمد کاظم الخراسانی عبد الله المازندرانی

رئیس - تلکرافتی هم از سمنان قریب به مضامین سایر تلکرافات رسیده است و این نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی است و سه مرتبه قرائت خواهد شد يك مرتبه خوانده میشود بدون مباحثه و بعد از قرائت اول دوم مرتبه دیگر باید قرائت شود

(مومن الملک نطقی کردند لکن بواسطه اینکه فوق ماده آهسته نطق می فرمودند مسموع نشده)

رئیس - عقب افتادن نظامنامه خیلی کارهای ما را عقب انداخته چون امروز موادی که راجع بانتخاب کمیسیونهاست خوانده می شود که قرائت اول باشد

مومن الملک - بنده عقیده ام اینست که باید ۲۴ ساعت قبل از وقت قرائت شود برای اینکه هر ماده يك سابق دارد يك لاحقی تنه نظامنامه که می آید همه مربوط بیگدیگر است ما باید تمام آن موارد را در نظر داشته باشیم بعلاوه هر کس هر

جا ایرادی دارد یادداشت نماید و مابین هر قرائت يك فاصله داشته باشد

رئیس - میدانید این نظامنامه حاضر نبود چون آقایان اصرار داشتند که اول این نظامنامه بگذرد لذا کمیسیونی که برای تصحیح معین شده بودند دیروز که جمعه بود از صبح حاضر شده تا یکساعت بفروب مانده زحمت کشیدند و بمجلسه فوق ماده چاپ نمودند که بهر يك از و کلا يك نسخه داده شود اینکه میفرمائید باشد دوسه روز تا متمم نظامنامه چاپ شده برسد خیلی صحیح است لکن بعضی از آقایان چون عجله دارند در کار کردن و تصور میکنند هر طور باشد باید کار کرد و حال آنکه اینکارها مربوط است بیگدیگر مخصوصاً بموصول باره مطالب پیرریوز چیزی عرض کردم باز هم تکرار می کنم کار کردن مجلس تصحیح لوایح قانونی است که از طرف وزارتخانه ها باید برسد و هنوز هم که وزراء معین نشده بودند انشاء الله بعد از تعیین وزراء در رسیدن لوایح قانونی مجلس شروع بکار خواهد کرد و میدانید لوایح قانونی تا یکدرجه مربوط است به پروگرام آنها و تا دیروز و پیرریوز کاپیته نبود تا پروگرامی باشد . عجالاً این نظامنامه حاضر است چنانچه صلاح بدانید قرائت شده و مشغول مذاکره شوید و الا بقرائت اکتفا فرموده ام شب امان نظری بشود و از برای مباحثه بماند از برای مجلس دیگر

ققی زاده - فرمایشات مومن الملک را تا

یکدرجه تصدیق میکنم و میگویم همانطور که آروز آنجا گفته شد نباید بحرف مردم کار کرد بلکه باید از روی قانون کار بکنیم اینرا باید دانست که مجلس برای کار است نه کار از برای مجلس کار برای مجلس نباید پیدا کرد ما برای دولت کار میکنیم هر وقت دولت با ما کار دارد اظهار میدارد و ما هم میآئیم اینجا مشغول میشویم و هر وقت کار ندارد می نشینیم در خانه های خودمان حالا همانطور که رئیس فرمودند صحیح است بعضی آقایان میگویند مجلس باید کار بکند بنده این اعتقاد را ندارم که آنها بحرف مردم وظایف خود را ترک بکنند مجلس برای این نیست که باردیبل قشون بفرستد یا حقوق بدهد همین طور که در میان کوچه ها و گلارا میگیرند میگویند در خصوص سمنان چه اقدامی کردند و بفلان جا قشون فرستادند یا خیر و حال آنکه کارهای مملکتی را جزاً و کلا دولت باید انجام بدهد مجلس يك چیزی است که دولت خودش درست میکند و میکند در خانه ها که هر وقت لازم بشود خبر میکنند بیایند و بنشینند و رای بدهند که فلان کار بشود یا خریدیگر ما نباید از آنها سؤال کنیم چرا نمی آید پیر رسید شاید کاری نداشته باشند در این صورت بنده خیلی لازم میدانم چنانچه در نظامنامه سابق مانوشته شده است لوایح قانونی که باید پیش نهاد مجلس بشود اقلاً دو هفته قبل باید چاپ شده بین و کلا توزیع شود که موضوع بحث را قبل از وقت بدانند تا مطلب خام نشود و بخته تر و کاملتر از مجلس بیرون بیاید اینستکه خیال میکنم سه دفعه قرائت شود و بین هر قرائتی اقلاً پنجروز فاصله باشد ولی حالا يك چیزی که داریم که مطالعه لازم ندارد همه کس از کلا مطالعه کرده و حاضرند برای رای دادن در چهار ماده قانون انتخابات است که همه کس خوانده دیگر نمیتوانند بفرمایند مطالعه نکرده ایم که در قانون اساسی نوشته شده